

Mevzuat

Hazırlayan: Av. Füsün GÖKÇEN

Endüstri İlişkileri Kapsamında Mevzuattaki Değişiklikler Temmuz - Ağustos 2008 Dönemi

01 Temmuz 2008 tarihinden itibaren çalışma hayatına ilişkin gösterge rakamları değişmiştir:

ASGARİ ÜCRET	SOSYAL SİGORTALAR PRİMİNE ESAS KAZANÇ ALT VE ÜST SINIRLARI	KIDEM TAZMİNATI TAVANI	ÇOCUK ZAMMI	AİLE YARDIMI
16 yaşını doldurmuş işçilere 21,29 YTL (aylık) 638,70 YTL	ALT SINIR Günlük 21,29 YTL Aylık 638,70 YTL	2.173,19.-YTL/Yıl	Bir çocuk için 12,86.-YTL/Ay	77,17.-YTL/Ay
16 yaşını doldurmamış işçilere 18,02 YTL (aylık) 540,60 YTL	ÜST SINIR Günlük 138,39 YTL Aylık 4151,70 YTL		İki çocuk ve fazlası için toplam 25,72.-YTL/Ay	

05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Yönetmelik hükümlerine göre, “atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı atığın sahipleri, taşıyıcıları, geri kazanımcıları ve bertaraf edicileri müteselsilen kusur şartı aranmaksızın sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

17 Temmuz 2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete’de Çevre ve Orman Bakanlığı’nca hazırlanan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan söz konusu Yönetmeliğin 28. maddesi uyarınca 16 Aralık 2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan aynı isimli Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek-I’de yer alan “Çevresel etki değerlendirme uygulanacak projeler listesi”nde “Çimento fabrikaları veya klinker üretim tesisleri” 31. sırada yer alır iken, Ek-II’de yer alan “Seçme-eleme kriterleri uygulanacak projeler listesi”nde “Klinker öğütme tesisleri” 22. sırada bulunmaktadır.

19 Temmuz 2008 tarih ve 26941 sayılı Resmi Gazete’de “Dernek, Vakıf, Sandık ve Diğer Kuruluşlardan Bireysel Emeklilik Sistemine ve Yıllık Gelir Sigortasına Aktarım Hakkında Yönetmelik” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Yönetmelik ile üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu veya sair ticaret şirketindeki emekliliğe yönelik birikimlerin veya taahhütlere ilişkin tutarların kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine veya yıllık gelir sigortasına aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

23 Temmuz 2008 tarih ve 26945 sayılı Resmi Gazete’de 5787 sayılı “Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

23 Temmuz 2008 tarih ve 26945 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5787 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un, 18. madde ile “Konut Edindirme Yardımı” ödemelerinin yapılabilmesine olanak tanınmaktadır.

30 Temmuz 2008 tarih ve 26952 sayılı Resmi Gazete’de “Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

21.01.2004 tarihli önceki yönetmeliği yürürlükten kaldıran söz konusu yönetmelik, I., II. ve III. Kategori atık yağların üretimi, geçici depolanması, toplanması, taşınması, işlenmesi, bertarafı, ithalat ve ihracatı ile transit geçişine ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri ve yapılacak denetimleri kapsamaktadır.

01 Ağustos 2008 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Tahsilat Daire Başkanlığı’nca “18-29 yaş aralığında olan erkek ve 18 yaşından büyük kadın sigortalılardan yeni işe alınanlara ilişkin işveren hissesi sigorta prim teşviki” konulu 2008-73 sayılı Genelge yayımlanmıştır:

Genelgede işveren hissesi prim teşviki ile ilgili olarak; 18 yaşından küçük sigortalıların işe alınması halinde teşvikten 18 yaşına girdikleri gün itibarıyla yararlanılması, Sigortalının ücretli izinli olduğu veya istirahatlı olduğu ve fiilen çalıştırılmadığı süreler (hafta tatili hariç) için teşvikten yararlanılmayacağı, 01 Temmuz 2008 ile 30 Haziran 2009 tarihleri arasında 506 sayılı Kanun kapsamına giren işyerlerinde daha önce sigortalı çalıştırılmadığı için ortalama sigortalı sayısı hesaplanmaksızın teşviklerden yararlanılması, Teşvik kapsamındaki ortalama sigortalı sayısının tespitinde hem asıl işverenin hem de aracılardan çalıştırdığı sigortalıların birlikte ele alınması, 5763 sayılı Kanun uyarınca özürü istihdamı için getirilen teşvik ile genç ve kadın sigortalı istihdamı için getirilen teşvikten aynı sigortalı için yararlanılmayacağı esasları hükme bağlanmaktadır.

06 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmi Gazete’de Maliye Bakanlığı’nca hazırlanan “5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği (Seri No: 1)” yayımlanmıştır:

Tebliğ uyarınca gelir vergisi stopajı teşvikinin hesaplanmasında, kapsama giren personelin fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ayırdıkları zamanın, toplam çalışma zamanına oranının esas alınacağı hükme bağlanmaktadır.

06 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmi Gazete’de Türkiye İş Kurumu’nca hazırlanan “4904 Sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu’nun 20 nci Maddesine ve 4857 Sayılı İş Kanunu’nun 108 nci Maddesine İstinaden Uygulanacak İdari Para Cezaları Hakkında Tebliğ” yayımlanmıştır:

Tebliğ’de, 4904 sayılı Kanun ile diğer ilgili mevzuata aykırı olarak faaliyet gösterenlere uygulanacak idari para cezalarının miktarları ile tahsilat ve itiraz usulleri düzenlenmektedir.

15 Ağustos 2008 tarih ve 26968 sayılı Resmi Gazete’de “Türkiye İş Kurumu Hizmetlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu’na dayanılarak hazırlanan Yönetmelik, Türkiye İş Kurumu’nun elektronik ortamda vereceği hizmetler ile elektronik ortamda bilgi ve belge alınıp verilmesi, arşivlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

19 Ağustos 2008 tarih ve 26972 sayılı Resmi Gazete’de “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Söz konusu Kanun ile; 506 sayılı Kanun’un geçici 20. maddesindeki sandıkların statülerine tabi personel, 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile çeşitli kanunlarda öngörülen işveren prim teşviklerinin uygulamasına dahil edilmekte, 5510 sayılı Kanun’a eklenen geçici 24. madde kapsamına giren borçları anılan madde hükümlerine göre yapılandırılmamış olan işverenlere bu borçlarını yeniden yapılandırma olanağı tanınmaktadır.

19 Ağustos 2008 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Tahsilat Daire Başkanlığı'nca "Özürlü sigortalıların istihdamına ilişkin işveren hissesi prim teşviki" konulu 2008-77 sayılı Genelge yayımlanmıştır:

Genelge'de, özürlü statüsünde çalıştırılan sigortalılara ilişkin yapılacak başvurunun şekli ve istenecek belgeler, başvuru üzerine Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüklerince yapılacak işlemler, aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi, Hazinece karşılanacak olan işveren hissesi sigorta priminin hesaplanması ve primlerin ödenmesi ve diğer teşviklerden yararlanılmasına ilişkin usul ve esaslar konularında detaylı açıklamalara yer verilmektedir.

20 Ağustos 2008 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Tahsilat Daire Başkanlığı'nca "Sosyal güvenlik alacaklarının, 5510 sayılı Kanun'un geçici 25. maddesine göre peşin veya taksitle ödenmesi" konulu 2008-79 sayılı Genelge yayımlanmıştır:

5510 sayılı Kanun'un geçici 24. maddesi kapsamına giren borçları anılan madde hükümlerine göre yapılandırılmamış olan işveren ve sigortalıların, geçici 25. maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yirmi gün içinde yazılı olarak Kurum'a başvurmaları kaydıyla, söz konusu madde kapsamına giren borçların bu maddede belirtilen şartlarla peşin veya oniki aya kadar taksitler halinde ödenebileceği hükme bağlanmıştır.

22 Ağustos 2008 tarih ve 26975 sayılı Resmi Gazete'de "Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Tebliğ" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Söz konusu Tebliğ ile 1 TL ile 50, 25, 10, 5 ve 1 Krş madeni paraların 01/01/2009 tarihinde tedavüle çıkarılacağı, halen tedavülde olan 1 YTL ile 50, 25, 10, 5 ve 1 Ykr madeni paraların, tedavüle çıkarılacak yeni madeni paralarla, 01/01/2009-31/12/2009 tarihleri arasında, birlikte tedavülde olacağı hükme bağlanmıştır.

28 Ağustos 2008 tarih ve 26981 sayılı Resmi Gazete'de Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından hazırlanan "Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği" ile "Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir:

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nde özetle;

6. maddeye göre Sosyal Sigorta İşlemlerine ilişkin kayıtların elektronik ortamda tutulması esası benimsenmiş, 11. maddesine göre Kanunun 4. maddesi birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî eğitime veya zorunlu staja başladıkları tarihten itibaren sigortalı hak ve yükümlülüklerinin başlayacakları hükme alınmıştır. Ayrıca, Yönetmeliğin 14. maddesine göre Kanunun 4. maddesi birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanların sigortalılıkları hizmet akdinin sona erdiği tarihte sona erecek ve bu tarih işverenleri tarafından, on gün içinde Kuruma bildirilecektir.

Sigortalı işe giriş bildirgesi dışında, başka biçimlerde yapılan bildirimler geçerli sayılmayacaktır.

Sigortalılığın sona ermesine ilişkin bildirimler, eklerde yer alan sigortalı işten ayrılış bildirgesiyle sigortalılığın sona ermesini takip eden on gün içinde e-sigorta ile yapılacaktır.

Yönetmeliğin 33. maddesine göre, alt işveren, sigortalı çalıştırmaya başlamadan önce asıl işverenle yapmış olduğu sözleşmenin Kuruma ibraz edilmesi kaydıyla mevzuattan doğan yükümlülüklerini, Kurumca verilecek alt işveren numarası ile asıl işverenin işyeri dosyası üzerinden yerine getirecektir.

Yönetmeliğin 107. maddesine göre, sigortalının bir günlük prime esas tutulacak kazancı, bir ay için prime esas tutulacak kazancının otuzda biri olacak, bir ay içinde tam çalışan ve buna göre ücret alan sigortalı, prim ödeme gün sayısı ayın kaç gün olduğuna bakılmaksızın 30 gün üzerinden bildirilecektir.

Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği'nde özetle;

Yönetmeliğin "genel ilkeler" başlıklı 5. maddesinde Kanunun 60. maddesinde sayılan kişilerin genel sağlık sigortalısı olması zorunlu kılınmış, 6. maddesinde genel sağlık sigortalıları sayılmıştır.

Yönetmeliğin 13. maddesinde genel sağlık sigortası prim oranları belirlenmiştir. Buna göre genel sağlık sigortası prim oranı, Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile Kanunun 5. maddesi (g) bendi kapsamındaki için Kanunun 82. maddesinin birinci fıkrasına göre hesaplanan prime esas kazancın %12,5'idir. Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri ile Kanunun 5. maddesi (g) bendine tabi olanlar için bu primin % 5'i sigortalı, %7,5'i ise işveren hissesidir.